

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen valja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Veselo naznanilo.

Našim prijateljem v veselje, našim sovražnikom pa v strah prinašamo danes veselo naznanilo, da je številka 2 „Našega Doma“ izšla že v **10.000** iztisih.

Srčna hvala vsem, posebno srčna hvala Vam, junaški mladeniči in navdušena dekleta, da ste s tako ljubeznijo skrbeli za naročnike našega lista.

Ali naj sedaj počivamo? Nikdar ne! „Štajerc“ trdi, mi mu sicer tega ne verjamemo, da izhaja celo v 12.000 izvodih. Prijatelji, delajmo naprej, da osramotimo „Štajerca“! Ne mirujmo prej, dokler „Naš Dom“ ne bo izhajal vsaj v 15.000 iztisih. V to se Vam priporoča zmeraj za Vas skrbeči

„Naš Dom“.

Pismo našim prijateljem.

Po vseh krajih slovenskega Štajerja že ima „Naš Dom“ zvestih prijateljev, ki mu v imenu drugih pošiljajo pozdrave in razne dopise. Spodobi se, da tudi „Naš Dom“ njim vrne pismo. To storimo tukaj na prvem mestu. Obračamo se najprej na naše

hišne očete in matere.

Vi čutite najbolj težek jarem, ki dandanes najbolj tiči na kmetem in delavskem stanu. Vam želi biti „Naš Dom“ zanesljiv svetovalec, kako bi si mogli kaj sami zboljšati. Tukaj izrekamo posebno nekatere želje do Vas:

1. Ne trpite v svoji hiši malovrednega časnika, ki sramoti sveto vero, ki s pohujšljivimi spisi ruši krščansko poštenje, ali piše sovražno zoper kmeta in zoper Slovence. Ako bi nosili pri Vaši hiši vodo iz zastrupljenega, nezdravega studenca, bi se pač zastrupili pri hiši ljudje in živina. Se bolj nevaren strup so malopridni časniki. Kdor tak ničvreden časniki bere, sam ne zapazi, kako se počasi navzeme hudobnega duha, v katerem piše tak list. Nikakor ni vse eno brati kajkoli,

ampak le to, kar je resnično, lepo in dobro. So pa hudobni ljudje, ki nalašč lažejo in pišejo take reči, da se poštenemu človeku gnusi.

Če torej hočete, da v Vaši hiši ostane poštenje in mir, ne pustite notri ničvrednih listov, kakor sta n. pr. nemčurski „Štajerc“ pa lažnjivi in pohujšljivi „Rodoljub“.

2. Dobri ljudje imajo radi mir, zato pa se ne brigajo radi za take reči, ki človeka spravijo iz mira. Pridejo n. pr. občinske ali kake druge volitve, pa si marsikateri misli: naj imajo, kaj hočejo — in ostane lepo doma. To pa ni prav. Tako dobijo večkrat ničvredni kričači in razbijači oblast v roke, dobra stvar pa trpi. Zatorej, hišni gospodarji, Vaša dolžnost je pred Bogom in pred domovino, da se vsi vdeležujete raznih volitev.

3. Skrbite po svojih močeh, da si zboljšate gospodarstvo. Jako je krivo, misliti, da že sam veš gospodariti. Mnogi nič ne berejo gospodarskih reči, ali pa če tudi berejo, pa ne storijo nič. Koliko se je že n. pr. pisalo o vrednosti gnojnice in gnoja, pa na prste bi naštel gospodarje, ki so te nauke sprejeli in spravili v red gnojišče na svojem dvorišču.

Večkrat se prirejajo poučni shodi, kjer potovalni učitelji razlagajo to ali ono o gospodarstvu. Pa koliko jih je, ki se ne zmenijo za to, niti ne gredo poslušat. Če pa kakšen norec kje v krčmi prodaja svoje čenče in budalosti, pa ga poslušajo s široko odprtimi ustmi.

Pri nas se mnogo greši tudi z zanemarjanjem cest. Koliko zlatega časa imajo včasih po zimi gospodarji in živina, pa se ne domislijo, da bi si popravili ceste po vaseh in po poljih. Letos je n. pr. zato jako pripravna zima. Treba je le prijeti za delo, pa se cesta tu in tam lahko popravi brez vseh stroškov. Pomislite, koliko se v tem prihrani časa in živina manj trpi, če voz teče gladko po cesti, kakor če se osi vlečejo po blatu in voz skače iz ene jame v drugo.

Še marsikaj bi imeli povedati, pa za zdaj bodi to dovolj.

Obrnemo se sedaj še na

naše mladeniče in dekleta.

Na mladih svet stoji, pravi pregovor. Priletni gospodarji in gospodinje že so, kakor so. Če so dobri, se ne bodo dali več lahko obrniti na slabo pot, če so pa hudobni, jih je pa tudi težko popraviti, staro drevo se da rajši zlomiti, kakor zraznati. Pač pa je mladina še na razpotju. Dovzetna je za vse lepo in dobro, pa tudi hudobija se je rada prejme.

Veseli nas, da imamo ravno med mladeniči in dekleti mnogo prijateljev in prijateljic. Vrli mladeniči so po nekaterih krajih vse hvale vredni. Bodite lepo složni, snujte mladeniška društva, vadite se v dobrem petju, prebirajte radi dobre knjige in časnike. Danes ali jutri bodete za svojimi očeti prevzeli težko gospodarsko breme, iz vas bodo župani, občinski odborniki itd. Tedaj bodete potrebovali znanje, ki si ga sedaj pridobite. Nikar sedaj potratno in lahkomišljeno ne zapravljajte denarja, ker ga bodete krvavo potrebovali. Mesto da bi po nedeljah razbijali po krčmah, rajši kaj prebirajte ali se vadite v petju, pa bo ostalo srce zdravo, glava bistra, mošnja polna.

Mladeniči in dekleta, skrbite Vi, da pride v Vašo hišo »Naš Dom« pa Mohorjeve knjige. Prosite in priganjajte svoje stariše, da se naročijo, ali če si kaj zaslužite, pa sami naročite. Slovenski mladenič, pritrčaj si nekolikokrat pri kajenju tobaka, pa boš imel eno krono za »Naš Dom«; tu in tam ostani doma, mesto da bi šel v krčmo, pa boš imel 1 gold. za Mohorjevo družbo.

K sklepu še nekaj tehtnih besed našim

dopisnikom.

Prosimo, da bi nam prav mnogo dobrega pisali. Kaj pa naj pišem? bo marsikateri rekel. Piši samo to, o čemur veš, da je resnično, na samo govorjenje se ne smeš zanašiti. Urednik ni vsegaveden in mora verjeti, kar se mu piše;

zatorej bi bilo nepošteno, če bi kdo laži pisal in tako za nos vodil urednika in bralce. Piši to, kar se pri vas posebnega zgodi, veselo ali žalostno; izid volitev, smrt odličnih mož, kako kaže letina, če je bila pri vas huda nevihta, požar, se je kdo ponesrečil i. t. d. Tako bodo daleč okoli zvedeli kaj iz vašega kraja. Vzemi kos papirja pa kratko napiši, kaj je pri vas novega. Ob robu pusti malo praznega prostora za popravke. Nič se ne boj, če v pisavi ne bo vse gladko, bomo že mi tukaj opilili.

Prav posebno nam bo ugajalo, če zvemo, kako v vašem kraju gospodarstvo napreduje; imate morda posebno ploho pri živini ali kuretini, kako se obnese? razne sorte žita, katero je boljše za vaš kraj? Razodenite tudi svoje gospodarske potrebe.

Prosimo pa, da ljudi brez potrebe ne zbadate. Večkrat se zgodi, da se dva kaj sporečeta, potem pa si eden pomaga s tem, da drugega zdela v časniku. Posebno »Štajerc« je v tem mojster. S takim zbadanjem se nikdo ne poboljša, pač pa si potem misli, da je res tako imeniten, da »cajtinge« o njem pišejo. Seveda je treba včasih mahnuti tudi po osehah, kajti pred krivimi preroki in zapeljivci je treba bližnjega svariti. Pa takrat se mora to zgoditi ne iz osebnega sovraštva, marveč iz ljubezni do resnice in ljudske blaginje, brez natolcevanja; za vse, kar pišeš, moraš imeti trdne dokaze.

Zelimo, da bi imeli iz vsake fare vsaj enega dopisnika, ki bi nam resnično poročal vse važnejše reči iz tistega kraja.

Rodoljubi, to nam lahko oskrbite, potem pa vam bo »Naš Dom« povedal toliko novic, da bode imeli še večje veselje z njim.

Bodite nam zdravi v novem letu!

Vojska v Južni Afriki.

V novem letu so se Buri in Angleži poprijeli že dne 3. in 4. jan. severno od Amersforta. Bure sta vodila generala Botha in Operman. O tem boju nam poročajo samo Angleži, zato poročilu ni mnogo verjeti. Kajti Angleži so se o južnoafriški vojski že tolikokrat nalagali, da jim je pač težko še kaj verjeti. Poročilo pa pravi, da je boj bil hud in da so se nazadnje morali Buri umakniti. Angleži so pustili na bojišču 18 mrtvecev in 33 ranjencev, med njimi 5 častnikov. Koliko so jih izgubili Buri, poročilo nič ne ve povedati.

Še o drugi zmagi vedo poročati Angleži. Njihovi vojaki so se polastili burskega tabora pri Carolina. V taboru je bilo — 150 žen, katere je stražilo pet Burov. Na te je imela korajžo angleška vojska. Kaj ne, premagati 150 žensk in 5 mož, to je sijajna zmagal!

Angleška vlada že mnogo misli na konec

vojske. Za slučaj, da se vojska kmalu konča, je sklenila, da ujetih Burov po končani vojski ne pusti več v Afriki, ampak jih naseli v Avstraliji. Toda Angleži obračajo, Avstralija pa bo obrnila. Čuje se, da se Avstralija upira temu angleškemu načrtu.

Angleži ravnaajo z ujetimi Buri zelo grdo. Zato v angleških taborih posebno burske žene in otroci kar trumoma umirajo. Buri pa prav lepo skrbijo za ujete Angleže. Mnogo lepih pripovedk se govori o dobrih srcih Burov. Poslušajmo eno!

Neki angleški polk je zasledoval Deweta. Nenadoma pa je Dewet Angleže napadel in več Angležev ujel. Več težko ranjenih Angležev spravili so Buri v svojo bolnico in ujeti zdravi Angleži morali so jim streči. Drugi dan sta Botha in Dewet obiskala ranjene Angleže. Botha je kadil smodko, Dewet pa je mogočno pušil tobak iz velikanske pipe. Nek ranjen Anglež, zagledavši Deweta, skočil je v postelji kvišku in zakričal Dewetu: »Ti prebiti Nizozemec, vsemu si ti kriv.« Dewet je vzel pipo iz ust in mu dejal: »Vesel bodi, prijatelj, da tukaj mirno ležiš, med tem, ko se morajo boljši ljudje od tebe boriti na bojiščih, toda počakaj, se Dewet k drugemu vojaku in ga vprašal, če mu more s čim postreči. Tomy zaželel je tobaka in žveplenk, kar mu je Dewet rad dal. Čez nekaj dni potem je Dewet Angleže zopet izpustil.

V štirinajstih dneh bil je Tomy na lovu za Dewetom in bil je od Burov drugič vjet. Na čelu dobil je veliko rano. Ko se je zavedel, obvezoval mu je Dewet ravno z žepno ruto rano. Dewet je iznenaden rekel: »Oho, prijatelj, midva sva že znanca. Aha, ti si tisti, ki sem ga pred tremi tedni ujel in te potem zopet izpustil, no, prijatelj, bodi previden in ne pusti se zopet ujeti, ker mogoče bo, da ne bodem prihodnjic imel pri sebi niti tobaka, niti žepnega robca.«

Politični razgled.

Prestolonaslednik Fran Ferdinand je postal ruski general konjice. Ruski podpolkovnik Bellegarde je izročil prestolonasledniku generalska znamenja.

Nadvojvodinja Marija Elizabeta, hči rajnega cesarjeviča Rudolfa in cesaričine Štefanije, sedaj omožene grofice Lonyay, se bo poročila dne 23. t. m. z Otonom princem Windischgrätz. Visoki par bo stanoval v Pragi, kjer si je kupil že hišo.

V **državnem zboru** se posvetuje sedaj pro-računski odsek. V imenu štajerskih slovenskih poslancev je govoril poslanec g. Fr. Robič. Zadrževal je od vlade, naj bolj izdatno podpira vino-

gradništvo na Štajerskem. Za brezobrestna posojila, ki se dajejo za obnovitev opustošenih vinogradov, naj se odloči od države več denarja. Da se bo vinarstvo na Štajerskem gojilo, naj se nastavijo stalni vinogradniški nadzorniki, ki bi poučevali ljudstvo o vinarstvu, posebno pri novih nasadih. Nadalje je g. poslanec Robič očital vladi, da nepretrgoma prezira Spodnje Štajersko pri uravnavi vod. Toplo priporoča, da se vendar enkrat začne z uravnavo Pesnice, Sotle, Mislinje itd. Tako je govoril g. Robič v imenu slovenskih poslancev. Prosimo naše čitatelje, da si to dobro zapomnijo, kajti čez 14 dni bo gotovo zopet prišel »Štajerc« ter se ustil, da še g. Robič ni mezinca ganil za svoje volilce.

Vsenemški voditelj in znani pretepač iz državnega zbora, Wolf, je odložil svoje državno in deželno poslanstvo. To pa je moral storiti! Wolf je l. 1898 zapeljal hčerko poslanca Čana, pri katerem je bil mnogokrat gost in od katerega je prejemal tudi denarne podpore. Ko se je bal nasledkov grešnega znanja, silil je, da se poroči deklica z drugim. In res se je poročila s profesorjem Seidlom. V zadnjem času pa je začela ženo Seidlovo peči vest, zato je svojemu možu vse razkrila. Wolf je seveda moral sedaj odstopiti. Wolf je bil vodja avstrijskih Bismarkovcev, ki jih imamo, žal, tudi na Štajerskem in Koroškem.

Nov vladar Alfonz XIII. V mesecu maju tekočega leta zasede z vso slovesnostjo prestol španskega kraljestva dne 17. maja 1886 rojeni kralj Alfonz XIII. Prehitel bo torej celo po letih mnogo starejšega angleškega kralja Edvarda. Pri teh slavnostih bodo zastopane malone vse evropske države po svojih posebnih odposlancih. Našo državo bodo zastopali bratje kraljice-vladarice Kristine, Nemčijo bržkone pruski princ Albrecht, Italijo vojvoda Aosta itd. Tudi zelo »prijateljske« severo-ameriške zvezne države bodo zastopane po posebnem zastopniku. Vsa Španija, posebno pa glavno mesto Madrid, se že resno pripravlja na te slovesnosti. Z najboljšimi upi bo novi kralj zasedel težavno mesto, toda prikrivati si ne bo smel, da ga čakajo dnevi največjih skrbi, ki mu jih bodo povzročali španski notranji in zunanji nasprotniki, predvsem pa židovski frasoni.

Gospodarske stvari.

Hrana vroča ali mrzla. Obče je znano, da prevroča, kakor tudi premrzla hrana zdravju škoduje; nastane pa vprašanje, kedaj je hrana premrzla ali prevroča. Odgovor: Primerno toplino ima hrana, koje gorkota se približuje gorkoti našega telesa, to je 37 do 37,5° C. Splošno lahko rečemo, da se da pijača bolj v vročem stanju nego jedila, ker prihajajo jedila dalje časa v do-

tiko z občutljivo sluznico naših ust. — Uživanje vročih pijač in jedil škoduje pred vsem čutilu okusa. Tako n. pr. ako držimo jezik okrog ene minute v vodi 50—52° C, ne občuti več sladkobe sladkorja. To je tudi vzrok, da kuharice, ki poskušajo prevroča jedila, dostikrat ne poznajo, je-li juha dovolj slana. Vroča trda jedila se tudi slabo prezvečijo, ker jih skušamo čim preje iz ust spraviti v želodec. Posledica temu je slabo prebavljenje in če se to nepravilno hranjenje ponavlja, lahko dobimo nevarni želodčni katar. — Na drugi strani povzročča pa uživanje mrzlih pijač, zlasti pri naglem pitju in segretem telesu lahko hitrico, želodčni katar in želodčni krč. Hitro menjavanje gorkih in mrzlih jedi povzročča tudi, da popoka trda prevleka naših zob (emajl), vsled česar se pokvarijo zobje. — Seveda moramo uživati jedila razne gorkote, ker ima le ta znaten upliv na njih slast; a paziti moramo, da ne bo toplina našemu zdravju na škodo.

Ako hočemo po zimi segreti premrzlo telo, služi nam najboljša pijača pri 50° C; vseobče je znan učinek gorkega čaja po zimi. Pijača hladi in žejo najbolj gasi pri 10—18° C; posebno kava pri 15° C je najizdatnejše sredstvo, da trajno preženemo žejo.

Odločno premrzlo se pije pri nas često pivo. Pogosto se toči pri mrzloti 5° C. Ravno to velja o ledeno mrzli sodavodi; zato je jako pametno ukazala nemška vlada, da se soda- in druge vode ne smejo prodajati mrzleje nego 10° C.

Naravnost neverjetno je, s kako ostrostjo hočejo imeti naše gospodinje družino brzo pri vročem kosilu. To vam je klicanja: »Pojdite no brž, je že vse kakor led!« Potem pa se raz mizo kadi, kakor pri fabriki. Če zmerimo toplino juhe, vidimo, da ima več nego 40° C, torej več nego 30° nad toplino krvi. Ako bi vtaknil v tako kopelj noge, Bog vé, kaj bi k temu porekle? In vendar je koža nog daleko menj občutljiva od sluzice naših hranilnih organov.

Pri takem ravnanju je človek tudi takoj nasičen, ker si je sparil želodčno sluznico in je s tem ustavil primešavanje redilnih sokov, vsled česar naslednja jedila obležijo v želodcu, kakor kamen. Pa ne le želodec, tudi zobje padejo kot žrtev te neumne kuhinjske mode. Pa vendar imajo tudi naše kuharice svoje oboževalce, ki jih zato blagoslavljuje — zobozdravnike, kojim tako ravnanje stelje cvetje na pot.

Posebno pri tem je pa, da je ravno ta gospodinja, ki sili svoje ljudi k vročemu kosilu, popolnoma prepričana o njegovi škodljivosti — toda samo pri živini.

Bil sem priča, da je gospodinja, ki se je ravno jezila nad družino, ki še ni zasedla mize z oparjeno juho, pošteno ozmerjala deklo, ki je

nesla še ne shlajeno parjenje kravam, češ: »Ali ne veš, da s tako vročo pičo umoriš kravo?«

Tako tedaj, mile gospodinje, ne bodite v svoji kuharski umetnosti nasilnice in vedite, da jedila ne smejo biti nikdar gorkejša nego kri, t. j. 37° C. Zato se navadite rabiti nekoliko toplomer ali termometer.

J. Vuk.

Poljedelci, varujte svoje prijatelje! Pre-pogosto čujem po kmetih pritožbe zoper razne neljube goste na polju, na vrtu, v gozdu, vinogradu: poljske miši, gosence, hrošči, ušice i. dr. Dokazuje se ogromna škoda, ki jo napravljajo, in svetuje se cela vrsta sredstev k pokončevanju.

Toda vsak razumen gospodar mi da prav, ako trdim, da teh škodljivcev nikdar ne zatremo z umetnimi sredstvi, ampak prepustimo to prirodi, le ona sama nas oprostí teh škodljivcev.

»Varujte živali in ptice!«

V dokaz temu, evo par zgledov iz sosedne Rusije o varstvu ptic.

Podnebje južnozpadne Rusije je po večini enako onemu v Avstriji in tudi živalstvo je zelo enoisto. Pa zakaj se pri nas ne nahaja toliko živali, kakor na Ruskem? Odgovor je lahek: »ker je uničujemo in preganjamo!«

Kdor je imel priložnost bivati na Ruskem, gotovo je vsakega pozornost obrnilo velikansko gnezdo na poslopji ruskega gospodarja — gnezdo štorke, čaplje. Tega ptiča ima ruski gospodar za svojega čislanelega gosta, z ničemur mu ne škoduje, tako da je čaplja pri njem tako domača, da hodi po dvorišču med drugo perotnino. Škodovati ptici, bi imela vsa družina za velik greh, zakaj prepričana je o veliki koristi njeni. Spomladi po povrnitvi iz toplega juga poišče čaplja svoj stari stan — gnezdo, kjer je imela lani mladiče — in skrbi za nov zarod; to se ponavlja dolgo vrsto let, dokler se dotično poslopje kako ne spremeni ali ne zadene čaplje skupna osoda — smrt. In v tem slučaju podeduje gnezdo druga. Družina težko pričakuje čaplje z juga, pozdravlja jo z ljubeznjivimi besedami, podaja nji na dvorišče hrane, pri čemur jo ogleduje, je-li v resnici njihova čaplja, kateri so na jesen privezali rudeč trakec, v dokaz se li vrne nazaj.

Zanimivo je življenje te ptice, kako skrbi za svoje mlade. Zgodaj zjutraj do pozne noči leta po polji in travnikih, išče, kje kak gospodar dela na polji in kje bi našla največ ličink in golazni — in da taka ptica potrebuje precej, da napolni želodec, ni treba posebej omenjati. Par korakov za oračem stopa po brazdi cel trop čapelj in drugih ptic, in gorje ogercu ali miški, katero plug izorje, bistremu ptičjemu vidu nič ne uide.

Zanimivo je opazovati čapljo po letu, kadar se žanje žito; v tem času izpeljava čaplja svoje mlade, 2—4 iz vsakega gnezda. V tropah pri letavajo na polje, vedoč, da dobijo tu dosti za

pod zobe. In da bi njim izpod kose ali srpa pač nič ne ušlo, približajo se tako blizu, da jih je moči z roko prijeti; kakor hitro se pokaže n. pr. miš, žaba, gaščerica, hop! jo že ima v dolgem kljunu. To se godi celi dan, dokler so delavci na polju; kakor hitro pa le-ti odidejo, leti tudi čaplja domu, zadovoljna z dnevnim dobičkom.

Naj omenim nekoliko še o drugem živalstvu. Na Ruskem je v resnici mnogo ptic in živali, roparskih in koristnih in to zato, ker se ropne preganjajo malo, koristne čisto nič. Lisica, jež, krt, vidra, orel, kanja, vrane se prištevajo med škodljive živali. Vprašajte pa ruskega kmeta, ali lisica davi vedno le domačo kuretnino? Odgovori vam, da se lisica po leti hrani z mišmi in da se najlažje dobi lisica tam, kjer je največ poljskih miši; tam se lisice shajajo, tam jih po noči pričakujte!

Isto velja o vpijatih pticah; če ta ali oni škodljivci zaduši kakega mladega zajca ali jerebico, za to se na Ruskem ne brigajo. — Koristnih ptic, slavcev, škrančkov in podobnih, pa ni pri nas nikjer toliko kot na Ruskem. Ni ga vrta in gaja, da bi ne bilo slišati meseca majnika velikih slavčjih koncertov cele noči in po dnevu žvrgolenja najraznejših krilatcev. In kako taka množina ptic uniči vsako golazen, dokazuje n. pr. sledeči slučaj.

Na obširnem gospodarstvu je vrtnar, kateri oskrbuje okrog 60 desjatin vrtov in sadovnjakov, v pomoč ima samo dva pomagača. Ko ga pri obisku vprašam, kako more s tako malo pomočjo izhajati v tako razsežnem prostoru, mi odvrne z nasmehom: »Ako bi služil kje v Avstriji in imel v oskrbi tako velikanske vrtove, si niti predstavljati ne morem, koliko bi moral imeti pomočnikov za obiranje gosenic in prstenčarjev, tukaj pa sem s tem delom gotov v par dneh; to delo oskrbujejo največ ptice.« Za obiranje gosenic se na Ruskem malokdo poprime, pa vendar o takih škodah po gosenicah, kakor pri nas, ni čuti. In vzrok temu? Gotovo le »varstvo ptic in živalstva.«

Ruski gospodar ima do ptice nekako spoštovanje in žaliti jo, bi imel priprosti ruski mužik za greh! Najboljši dokaz tega spoštovanja je »praznik ptic in živalstva«, ki ga imajo vsako leto v staroslavni Moskvi in h kateremu prihajajo nebrojni prodajalci in kupci ptic. Vsak nakupi ptic po možnosti, bogatini jih nakupijo velike množine — pa ne zato, da bi jih vzeli domov, ampak da bi jim dali prostost; izpuščajo jih koj na mestu iz kletke, opominjajoč naj se v drugo ne dajo več vjeti! — In podobnih zgledov o varstvu ptic na Ruskem je mnogo.

In pri nas?

Vpijate ptice in živali se zatirajo vseobčno, tudi postava to dovoljuje, in to samo zato, ker vničujejo divje zajce, jerebice, divje peteline, fazane i. dr. za gospodo važno zver; — a do-

voljujem si vprašati: »Ali mar vrana in kragulj živita samo o jerebicah in zajcih?« Vsak gospodar mi odkimava — in ako bi nam zveri pojedle tudi vse jerebice in zajce, ne bode to kmeta toliko bolelo, kakor če mu miši uničijo celo letino!

Zato svetujem slovenskim kmetovalcem: »Ne izmislijte si preveč umetnih sredstev za pokončevanje raznih škodljivcev, zakaj le malo pomagajo; pustite to narodi, ona najbolje za nas poskrbi, pa le v slučaju, ako jo tudi vi podpirate, t. j. ako varujete ptice in živali sploh, v prvi vrsti pa koristne.

Iv. Vuk.

Pismo starišem.

IV.

Šiba novo mašo poje.

Nekoč pride neka mati vsa žalostna k svojemu župniku in mu toži: Jaz ne vem, kaj bi počela; moji otroci me več ne ubogajo, jaz sem jim obljubovala novo obleko, jim dala vse, kar so želeli, pa vse zastonj, nočejo me ubogati.

Častivredni župnik ji reče: to je žalostno! Pa le potolažite se, jaz pa vem za dober in vspešen pripomoček. Ni daleč od tod neko drevo, neko res čudno drevo, njegove mladike so vspešno zdravilo za take otroke. Pojdite z menoj! — In mirno vzame klobuk in pelje žalostno ženo k nekemu brezovemu drevesu, k beli brezi. Tukaj postoji, vzame klobuk z glave in pravi: Glejte, ljuba mati, to je tisto čudodelno drevo, žalibog, da se dandanes tako malo spoštuje. Vzemite vi nekaj mladik tega drevesa, zvežite jih skupaj, in kadar koli otroci nočejo ubogati, namažite jih pa precej močno, pa ne zraven veliko jeze kazati in tudi ne veliko govoriti. To je tako domače zdravilo, in skušnja uči, da je vedno pomagalo in z božjo pomočjo bo tudi pri vaših otrocih pomagalo.

Mati stori tako, kakor ji je župnik svetoval in to priprosto zdravilo se je dobro obneslo. Nepokorni in svojeglavni otroci so postali poslušni, pokorni in ubogljivi na prvo materno besedo in postali so tudi pošteni ljudje. Hudobija tiči globoko v srcu otroka, pa šiba jo iztepe. (Preg. 22, 15.)

Stariši, šiba le imejte v hiši, je vspešen vzgojevalen pripomoček. Bog je brezi dal belo skorjo, da jo lahko tudi po noči najdete. Kedaj pa kaznuj, kedaj pa primi za šibo?

Ne tedaj, če se otroku zgodi kakšna nesreča, če se mu kaj primeri. Tako otroku pojme zmedeš in otrok bo dvomljivec in ne bo vedel, kaj je greh in kaj ni greh. Kaznuj pa otroka, kadar stori greh. Če otrok noče moliti, če se noče učiti, če noče delati; če zakolne; če noče v cerkev; če se surovo obnaša proti vama ali proti bratom in sestram in se rad prepira, če kaj grdega zgovori, če kaj ukrade, če laže — če se v cerkvi slabo za-
drži itd.

Kako pa ga kaznuj?

Nikoli ne v jezi. Otroka najprvo ljubeznivo posvari, potem mu zažugaj kazen, in če še ne uboga, pa primi za šibo. Pa ne kar v tistem trenutku; daj da se ti jeza malo poleže, in potem mu reči: ti prej nisi ubogal in zato si Boga razjezil; ti si zaslužil kazen in jo boš tudi zdaj dobil! Potem primi za šibo in ga kaznuj in reči: drugokrat pa lepo ubogaj, in ne boš kaznovan.

Kaznuj tudi pravično, t. j. veči ko je greh, bolj kaznuj; ne izvzemi nobenega; imajo nekateri stariši nekaterega otroka rajši ko nekaterega in takega srčka ne morejo kaznovati. Greh je greh, in zasluži kazen, naj ga stori ta ali oni otrok.

Mati, ne smeš otroka zagovarjati, če ga hoče oče kaznovati, in oče, ne zagovarjaj otroka, če ga hoče mati kaznovati. Bodita enih misli le, ako vidiš, da je oče preveč razburjen in je nevarnost, da bi znal otroka poškodovati, ga lahko za ta hip obraniš. Neki župnik pripoveduje ta le poučljiv slučaj: Jaz sem imel prav modro mater. Ko sem nekoč nekaj učinil, me je hotel oče v svoji jezi kaznovati. Mati pa stopi med naju in pravi: ljubi oče, pusti zdaj kazen, ti si jezen; in oče me res ne kaznuje. Čez nekaj časa pa me mati pokliče in pravi: ti si prej videl, da sem te obranila, da te niso oče kaznovali. To sem — jaz zato storila, ker so bili oče jezni in bi te bili v jezi lahko poškodovali. Ti pa si kazen zaslužil, in jo boš zdaj dobil. Nato vzame šibo in me pretepe.

Tu ti govorim o šibi. Nikar pa ne mislite, da se samo s šibo kaznuje. Tudi druge vrste kazni imamo: Zavrni otroka, ne pusti ga h kakšni igri, h kateri bi rad šel, odreči mu malo južno i. t. d. Da, pri majhnih prestopkih poslužuj se redno le takih kazni, če te ne pomagajo, seži po šibi. Imej jo hranjeno za razpelom, za križem, da bojo otroci vedeli, da jo rabiš v imenu in po naročilu božjem. Naj vam še tu-le povem nekaj zgledov modrih kazni:

Neki človek, ki je bil v prvi mladosti prav hudoben paglavec, pripoveduje sam o sebi, kako ga je njegov — častni oče te boleznii ozdravil, tako le: Jaz sem v svoji mladosti veliko hudega učinil; ko sem nekoč zopet neko hudobijo storil, mi rečejo oče: jaz ne primem rad za šibo; pa če boš tako naprej delal, pa me boš sam prisilil, da primem za njo. Torej zapomni si: še enkrat takšno kozlarijo, in mera je polna.

Pa navzlic tej resnejši besedi sem spet nekovo lumparijo storil. Šel sem bil namreč na led, da si so mi to oče in v šoli prepovedali, zane-maril sem uk in sem prišel zvečer ves moker domov. Oče me sprejmejo s temi-le besedami: ti si bil danes spet nepokoren! No, zdaj vidim, da ne moreš brez kazni ubogati. Jo boš pa dobil. Ti boš napisal do jutri prav lepo in brez pogrškov iz sv. pisma tisto zgodbo o Heliju in njegovih si-

novih in mi jutri predloži. (Kakor veste, vam tista zgodba kaže, kako je Bog hudo kaznoval Helijo in vse izraelsko ljudstvo zavoljo njega, ker je svojima sinovoma prizanašal in jih zavoljo njihovih hudobij ni kaznoval.) Meni se je velik kamen od srca odvalil, zopet sem ložej dihal, kajti mislil sem, da bom dobil hujšo kazen. Drugi dan sem pokazal očetu prepisano zgodbo. «No, to si ti prav lepo napisal.» Ta pohvala se mi je dopadla. Pa kako sem se vstrašil, ko oče začnejo govoriti, moj sin, zdaj mi pa še povej, kaj pa se mi iz te zgodbe učimo? Kadar so začeli govoriti, moj sin, in v tem glasu, sem že vedel, da ne bo dobro z menoj. Jaz sem umolknil. No, potem pa ti moram jaz povedati; le poslušaj! Če ti ne boš kaznovan zaradi tvojih hudobij, boš postal hudobnež kakor Helijevi sinovi, postal boš razuzdan pobalin — in če te jaz, ki sem tvoj oče, samo svarim in te ne kaznujem, bo Bog mene enkrat kaznoval. Tega pa ti menda ne želiš.

Ko so to izgovorili, grejo počasi in mirno v kot po palico in so me pošteno pretepli, kakor sem zaslužil. Mislim, da si me danes zadnjikrat silil, te pretepati.

To je na mene napravilo tak vtis, da sem se poboljšal in me ni bilo treba več tako kaznovati. —

Nek duhovnik pripoveduje iz svojega lastnega življenja ta-le slučaj: Ko sem jaz nekoč prišel iz šole, sem zgovoril doma neko grdo besedo, katero sem po potu slišal, pa nisem vedel, kaj beseda pomeni. Bil sem takrat 8 let star. Ko mati to ostudno besedo sliši, me resnobno pogleda in reče: ti otrok, take besede ne smem jaz nikoli več slišati iz tvojih ust! Iz teh resnih besed sem koj spoznal, da mora biti ta beseda močno grešna, in sram me je bilo in sem molčal. Po kosilu pa mi reče mati: Franc, zdaj greš z menoj v spalnico! Jaz se prestrašim, pa vendar hitro ubogam in grem za materjo. V njeni spalnici je visela lepa podoba križenega Jezusa. Pred to podobo me pelje in mi reče z milim pa resnim glasom: Franc, danes pred kosilom si ti Boga močno razžalil s tisto ostudno besedo. Seveda nisi vedel, kaj beseda pomeni, in zato te danes ne bom kaznovala, pa zapomni si! nikoli ne smem več te ali pa kakšne druge grde besede od tebe slišati! In zdaj poklekni — bova zdaj Boga za odpuščanje prosila in pet očenašev zmolila k njegovim peterim ranam zavoljo tiste hudobne besede. Jaz sem pokleknil zraven matere in sva molila pet sv. očenašev k peterim sv. ranam.

Razne novice in druge reči.

Kšeft je kšeft. »Štajercu« so ob novem letu mnogi naročniki hrbet obrnili, zato si je v svoji kramarski modrosti izmislil novo sredstvo.

kako bi lovil nerazsodne ljudi. Čujte, prinesel je v 1. številki letošnjega leta pastirski list, ki so ga nedavno izdali vsi avstrijski škofje, potem pa se zapored pridružuje, da ni zoper sveto vero. No, in mi smo njegovo vero razkrili že lansko leto, pa jo bomo še letos, kadar nam prostor dopusti. Za zdaj pa pravimo: Kdor je dober kristjan, je slišal pastirski list v cerkvi, »Štajerčevi« ljudje pa za cerkev ne marajo, zato je dobro, če bodo vsaj v »Štajercu« brali jako važen pastirski list. Naj ga le pazljivo čitajo, dobro premislijo in si njegove nauke k srcu vzamejo, potem ob koncu leta »Štajerc« ne bo imel nobenega naročnika več. — Zadnji »Štajerc« pa je prinesel tudi pismo sv. očeta Leona XIII. o narodnostnem prepiru, da bi naši ljudje zvedeli, »kako lepo nas učijo naš sv. oče papež.« Oh, kako sladke besede so to! »Štajerca« podpirajo tudi kramarji, ki niso katoličani, ampak protestanti, protestantje pa ne priznavajo papeža. Kako se potem to vjema: »naš sveti oče«? Pa za koga je prinesel to pismo? No, mi Slovenci ne sovražimo nikogar zato, če je rojen Nemeč ali Francoz, da je le pošten človek. Pač pa nas smrtno sovražijo tisti Nemci in nemškutarji, ki kličejo: »Proč od Rima!« Zatorej bi bilo dobro, da bi to pismo prinesla tudi teta »Pettauere Zeitung« ali Mariboržanka ali celjska Vahta. Mi se držimo nauka sv. Avguština: »Hudobijo sovražite, ljudi pa ljubite.« Da bi se pa mi ne smeli braniti zoper naše zaklete sovražnike, ampak pustiti, da drva sekajo na naših hrbtih, to je zoper zdravo pamet.

Kdo laže? Naš članek v zadnji številki o »Štajerčevih« božičnih darilih je gospode v Ptujju zadel v živo meso. As! »Štajerc« si sedaj pomaga s tem, da pravi, da mi lažemo. Prosimo prijatelje in nasprotnike, naj še enkrat preberejo tisti članek, in potem sodijo, kje smo se zlagali. Res je, in »Štajerc« to sam priznava, da je v božični številki na prvem mestu tirjal naročnike, katerim se je prej vsiljeval. To je bilo mesto božičnega pozdrava. Potem »Štajerc« piše, da nam ni prav, da je on kmete pohvalil, ker so zvesti sinovi Kristusove cerkve. Tisoč kron damo tistemu, ki navede iz našega spisa le en stavek za to trditev. Tu se je »Štajerc« zopet po svoji navadi zlagal. Fej te bodi, ker se z lažmi moraš braniti! Mi smo pisali in porabili »Štajerčeve« lastne besede, da je slovenski kmet prepošten in preveren, da bi imel strupenega »Štajerca.« To trditev nam je pa ravno zopet »Štajerc« sam potrdil, kajti kdor drugega z lažmi pobija, ne zasluži, da bi mu pošten človek verjel. — Tudi nam nič ni zato, če nam je tisti pesnik »Štajerčev« obrnil hrbet in zveržil za »Štajerca« »pesem« brez glave in repa, kar pa si je seveda »Štajerc« izmislil. Resnica je, da smo mi dobili na tisoče novih naročnikov, »Štajercu« pa se krčijo, kakor spomladi kup snega.

Ko bi ne bilo kramarjev, ki ga ljudem v žepo vtikajo, bi že zdavna na jetiki umrl. Dalje ostane črno na belem, da je »Štajerc« z nedostojnim izrazom žalil slovenska dekleta. Zdaj se seveda zvija, da je mislil samo tiste »klepetulje«, ki njega obrekujejo. No, bralec ne more vedeti, kaj je kdo mislil, ampak le to, kar je zapisal ali povedal. Naj je kakorkoli, surovo je, da list, ki je v rokah olikanih ptujskih gospodov, tako nedostojno piše o nežnem spolu. Gospod Ornik, župan ptujski, ki imate tudi pri »Štajercu« kaj govoriti, potegnite za ušesa pisuna pri »Štajercu«, kakor ste nedavno nekoga pri Pettauerici. Sploh je »Štajerc« v zadnjem času postal grozno surov; v podlistkih piše o samih pijancih in norcih. No, saj za take tudi piše. To bo šel list za fakine in potepuhe, pametnemu človeku se že gabi. Tudi pisatelj vrstic je bil v starem letu naročen na »Štajerca«, pa razjezilo ga je, da je na sam sveti dan prinesel take budalosti in zato ga je ob novem letu poslal nazaj v nemčurski raj.

Hudo žaljenje slovenskega ljudstva.

Zadnji »Štajerc« piše, da se pri nas zgodi največ zverinskih zločinov. Enako so nedavno pisali strupeni nemški listi v Mariboru in Celju ter opisovali Slovence kot najhujše divjake. O, če bi mi le deseti del tega zapisali o naših nasprotnikih, bi bili po koncu vsi naši nasprotniki. Slovenec je pa uboga para, na katero lahko vsakdo svoj gnoj kida. Res, bili so pred sodnijo v Mariboru zadnji čas grozni slučaj, katere mora obžalovati vsak pošten človek. Kje je pa vzrok tega? Lani je bil na Dunaju shod odličnih mož iz cele Evrope, ki so se pečali z vprašanjem, kaj bi se dalo storiti zoper pijančevanje. In tam so učeni možje s številkami dokazali, kako je vsled pijančevanja vedno več norcev in razbojnikov. Zlasti žganjepitje ljudi čisto poživini. In pri nas imajo najbolj »Štajerčevi« prijatelji po vseh kotih peklenske jame, v katerih se toči strup, smrdljivo žganje, in si s tem polnijo žepa. Poznamo žganjepivce, ki so že čisto poživinjeni. Hinavski »Štajerc« in njegovi bratje zdaj zvrčajo krivnjo na duhovnike. Če poznate le enega duhovnika, ki je učil ljudi ropati, moriti in druge hudobije delati, le zatožite ga hitro pri škofu in pri sodniji. Ali se ne razlaga v cerkvah krščanski nauk, ali se ne priporočajo sv. zakramenti in pa dobre knjige, kakor n. pr. Mohorjeve, ki blažijo in likajo ljudi. O, ko bi se ljudje tega držali, ne bilo bi toliko zločinov. Toda so ljudje, ki sami ne marajo za sv. vero in krščansko življenje, ampak še druge zapeljujejo. Ali niso ravno pri »Štajercu« ljudje, ki pišejo zoper duhovščino? Ljudje iz mest večkrat dajejo grozno pohujšanje. Po postnih dneh silijo svoje ljudi jesti meso. Najdejo se ljudje, ki imajo zunaj posestva in vinograde, pred katerimi ni varno nobeno slovensko dekle in celo sveti zakon skrunijo.

Žganjpitje, hujskanje zoper cerkev, strašno pohujšanje in zapeljevanje, to so vzroki žalostnih, živinskih zločinov.

„Štajerc“ ga je vrigel. Star posili-nemški občinski odbornik in naročnik »Štajerca« v Hočah se je bridko tožil, da je pri zadnjih občinskih volitvah zmagala slovenska kmetška stranka in da je vsled tega on izginil iz odbora, češ: »26 let sem že bio v aušusu (odboru), zdaj pa me ven vržejo!« Na to mu zasoli slovenski kmetski volilec: »To 'maš vraga, zakaj pa bereš Štajerca!« Občen smeh!

Uspeh Štajerčevega napadanja. Od kar je neki umazan dopisun tako surovo napadel vrlega narodnega mladeniča Franca Kramberger iz Gočove, dobiva isti dan za dnevom iz raznih slovenskih krajev od mladeničev tovarišev pisma, v katerih mu čestitajo. Celo mladeniči od Sv. Jurja na južni železnici poslali so mu lepo razglednico v znamenje priznanja. Tako se širi in krepi narodna zavest in zveza mladeničev.

Črnogorski Repa bi pri prihodnjih občinskih volitvah rad zlezal na županski stolec. Večina volilcev pa pravi, da jim Repa županil ne bo, ampak on bo jim še nadalje samo žemlje pekel, ako Črnagora ne dobi slovensko mislečega peka. Črnagora potrebuje za župana takega moža, ki se ne bo klanjal ptujskema peku Orniku. Peki naj ostanejo pri svoji obrti, županstvo pa naj pustijo kmetom. O Repi se še bodo torej lahko zapele besede narodne pesmi:

Po cesti se joče
In stoka na glas:
„Zdelal te šmenta
Bom v „Štajercu“ jaz!“

A kaj bo pomagalo? Po toči bo prepozno zvoniti! Slovenski volilci, na dan volitve vsi na Črnogoro — magari tudi s cepikli, če ga kdo ima.

Zmagali smo. Pri občinskih volitvah v Novi cerkvi pri Celji je poskusila tudi »Štajerčeva« stranka svojo srečo. Pa se je hudo opekla. Zmagali so katoliško-narodni možje, »Štajerčevi« pristaši pa so dobili — dolg nos.

Od Sv. Petra pri Mariboru. Malokje menda so mladeniči tako lepo pričeli novo leto, kakor pri nas. Ganljivo je bilo gledati, kako so se na novega leta dan malone polnoštevilno udeležili skupnega sv. Obhajila. In s kako vzgledno pobožnostjo so pristopali k mizi Gospodovi! Marsikateremu očetu in materi so solze veselja oči porosile, ko so videli tudi svojega sina v trumi teh neustrašenih vojščakov Kristusovih. Dokler bodo naši mladeniči tako globoko verni, tako dolgo bodo pač tudi vrlo narodni.

Vrl mladenič umrl. Dne 29. grudna 1901 umrl je v zdravišču Wörishofen na Bavarskem blag in priden mladenič Alojzij Mlinarič, kmečki sin iz Stavenšinjec, župnije Sv. Petra pri Radgoni,

star 22 let. Blagi mladenič bil je dika in ponos starišev in vaščanov ter upanje nas vseh, kateri smo ga poznali. Dasi je obiskoval le trirazredno šolo v Negovi, bil je vendar tako izobražen, da je vzbujal občudovanje in spoštovanje vsacega, kateri je občeval z njim. Bral je sila mnogo. Imel je pa tudi s kmetijstvom, posebno živinorejo, veliko veselje. S prehladom nakopal si je sušico, katera je zamorila njega mlado življenje. — Naj mu bode tuja zemljica lahka!

Iz Budine pri Ptuju. Predragi »Naš Dom«, nam ni razumljivo, da te tako obrekuje ta navihani Štajerc, ko nam pa vendar pošiljaš tako lepih naukov, ne samo v gospodarskih, ampak tudi v verskih stvareh. Zategadelj se te hočemo okleniti z vso ljubeznijo, Štajerca pa napoditi v Ptuj k njegovim botrom. Zameril se je našim vaščanom prav ostudno v zadnji številki preteklega leta, ko tako ostudno črni in obrekuje duhovnike in slovensko ljudstvo. On izprašuje duhovnike, kakšen račun bodo dajali od svojih ovčic. Mi pa vprašamo Štajerca, kakšen odgovor bo li on dajal od svojega obrekovalnega delovanja? Skrival se bo gotovo pred Bogom bolj, kakor oni župnik, o katerem se je nesramnež tako debelo nalagal. Pa naj laže in obrekuje še tako v tisti Bismarkovi ulici, mi ga ne poslušamo več, ampak se oklenemo tebe, preljubi Naš Dom in tvojih prekoristnih naukov! Ostani nam zvest prijatelj!

Iz konjiške okolice nam piše mladenič: Mladeniči konjiškega okraja, vzdramimo se in pokažimo, da tudi mi hočemo kaj znati in veljati. Če pa to hočemo, moramo se mnogo učiti in dobre časopise in knjige čitati. Naročimo si torej Naš Dom, ki ima toliko mnogovrstnih naukov za nas. Mladeniči na noge, da nas ne prehitijo naša slovenska dekleta!

Iz ljutomerskih gor. V zadnji številki piše neki tukajšnji dopisnik, da pri nas skoro ne bo več hiše, v kateri ne bi brali »Štajerca«. Bog varuj! Tako daleč pa vendar še nismo. Naj mi ne zameri oni dopisnik, ako mu to oporekam. Res, da se že skoro v vsaki vasi bere ta Št-er-c v kakih par hišah, a v toliko večji meri se berejo drugi, dobri časniki, kakor »Slov. Gospodar«, »Naš Dom«, »Domoljub« in »Domovina«. Veliko jih je, ki imajo enega ali drugega, pa tudi po več listov sami naročene, po največ pa je takih, ki je dobivajo iz »bralnega društva za ljutomersko okolico.« Po deset izvodov teh listov roma vsak teden od hiše do hiše in vsak izvod obkroži okoli deset hiš. Tudi menda ni res, da bi velika večina bralcev (Št-erčevih) storila to očitno. Saj meni znani se sramujejo biti pristaši ptujkega Št-er-ca, ubožca na duhu. Pritrjujem pa v drugem dopisniku. Torej na delo, rodoljubi! Delujmo za povzdigo »bralnih društev«; delujmo za razširjanje »Našega doma« in »Slov. Gospodarja«. Zatičajmo

pa ptujskega Št-erca, ker ni naše gore list. Na krov! Bog i narod! Vaš prijatelj J.

Iz Slovenjegraškega okraja nam piše zaveden kmet: Neki tukajšnji hribovski kmet je velik prijatelj ptujskega močerada. Mogoče, da kmet svojo čarovno moč dobiva iz njega, ali morda ga bo djal v steklenico, iz katere mu bo loterijske številke in srečke vedeževal. In nadalje! Ta kmet rad zahaja k neki bližnji krčmi. Ni čuda, da si ga je tudi tista krčmarica naročila. No, tamkaj je za močerada dovolj vlažno. Poglejmo še nekoliko dalje! V nekem tukajšnjem zagorskem kotu našel je ptujski klopotec nekaj naročnikov, ki »Slov. Gospodarja« in »Naš Dom« prezirajo, »Štajercu« pa vrata odpirajo in s tem kažejo, da so se s svojo pametjo skregali, ker ne pomislijo, da s tem pomagajo tujcem in nemčurjem sebe in svoj rod osramotiti in njim pomagati do njih namenov, sebe pa pahajo nazaj v nevednost. Skoraj bi rekel, da ni naroda na svetu, ki bi tujce in svoje nasprotnike bolj cenil, kakor svoj rod, in z žalostjo se opaza, da je med slovenskim ljudstvom še dosti takih ljudi, ki še prav ne vejo, kaj da so. Lahko se nam smejijo naši nasprotniki, da imajo pri nas še dovolj takih butic, ki jih lahko za nos na led zvodijo. — Za sedaj dovolj; upamo, da se v teh temnih glavah tudi sčasoma zjasni.

Kmet.

Poličanske novice. V Poličanah je umrl dne 9. t. m. gostilničar Andrej Grundner, pokopan je bil dne 11. t. m. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi. Ni bil naš pristaš, a tudi nasprotstva proti nam ni kazal. Mir njegovi duši. — V soboto dne 11. t. m. popoldne je začelo goretí na kolodvoru v skladišču za drva. Ker je hitro došla pomoč, se ogenj ni razširil.

V Žičah je pripravil dne 5. t. m. gospod Jerič bal ali ples. Bal je bil namenjen bolj za konjiške posili-Nemce in »Štajerčeve« pristaše. Slovenski narodnjaki se plesa niso udeležili. Iz Konjic je prišel en pomočnik Kupnikov. Trgovce Kupnik je znan, da z veliko vnemo razširja Štajerca. Živeli trdni in pošteni Slovenci!

Pameče. Dne 13. t. m. minulo je ravno pol leta, odkar nismo imeli mrliča v fari. Seveda smo »beli ženi« iz srca hvaležni, da se nas tako skrbno izogiblje. Ko bi vedeli, kedaj da obhaja svoj god, želeli bi jej, da nas pusti še vsaj tako dolgo pri miru; če pa že pride, zgrabi naj stekljivega »Štajerca«, ki je s svojim židovskim nosom »prišnofal« že v najbolj odležno kočó. Sicer pa bo moral skoraj že sam spoznati, da je naš planinski zrak preoster za njega, ker je začel bolehati za jetiko.

Gorjanc.

Iz Velenja-Škal. Posestnik škalskih rudokopov, pl. Lapp, je imel pravdo s štajerskim deželnim odborom, ker je jamčil pri železnici Čelje—Velenje za izgubo. Res je bila pri železnici izguba

in g. Lapp bi ne plačal rad deleža, ki ga je doletel. Toda pravdo je g. Lapp izgubil in bo moral plačati v 14 dneh 324.221 K. G. Lapp jih pa baje lahko plača, ker je večkratni milijonar.

Nasprotniki torej lažejo. Sprejeli smo: V Rodoljubu st. 51 se glasi o »Markovem gospodu«, sedaj župniku v Lučah, da je srajce beračil, sedaj pa še za ubogo mater skrbeti noče. Občina Kokarje o tem nič ne ve, temuč samo to ve, da je gosp. župnik v Lučah dal za ubožce v Kokarjih ubožni blagajni v letu 1901 50 K, reci: petdeset kron. Za srajce je pa pripravljen dati zopet 50 K, naj se oglasi tisti, pri katerem je dotični srajce beračil. — Županstvo Kokarje, dne 9. prosinca 1902. Župan: Jože Fridelj.

Iz Vranskega. Moram Vam poročati veselo novico, da se kaj lepo razširja »Naš Dom« v naši fari. Razveseliti se mora srce vsakega rodoljuba, ko vidi, kako vstrajno delajo nekateri vrli možje, katerih se tukaj ne manjka, za Vaš krščanski list. Tudi mladeniči ne zaostajajo pri tej agitaciji. Da, celo vrla dekleta delajo na to, da bo v vsaki hiši po novem letu najcenejši list, »Naš Dom«. List, ki je bil skoraj nepoznan v naši fari, pride zdaj v nad 100 izvodih na Vransko. Tedaj vidite, gospod urednik, da gremo naprej, mi strelecí. Od dneva do dneva pa se še vedno oglašá več naročnikov. Marsikateri si je tukaj na Vranskem k srcu vzel besede naših avstrijskih škofov v zadnjem pastirskem listu: »Oskrbite si in podpirajte katoliške liste in časnike, in ne trpite v svojih hišah in družinah spisov in listov, ki vlivajo strup nevere in nenravnosti v neizkušena srca«.

Na Sladkigori pri Cmureku se je na starega leta dan ponesrečil v tovarni g. Faierlešerja delavec Volf. Prišel je med dve žici, ki sta mu odtrgali glavo, obe nogi, desno roko pri rami, levo pa pri sklepíh in mu razparali trebuh. Ponesrečenec je zapustil ženo in štiri nedorasle otročičke.

Obsojen liberalni organizator. Iz Celja se poroča, da je znani študent Zabukovšek s Ponikve bil pred sodiščem v Celju zaradi javnega nasilstva obsojen na en mesec ječe, poostrene s postom vsakih 14 dni.

* * *

Šmihel nad Pliberkom. Kakor slišimo, bo sedaj v novem letu »Naš Dom« v prav obilnem številu zahajal v našo okolico. »Štajerčevih« prijateljev pa je od dne do dne manj. Prav tako. — Dobili smo sedaj od 16. decembra minulega leta naprej vozno pošto, kar je zelo hvalevredno. Bilo je pa tudi potrebno. Žalostno je, da ima voz v čisto slovenskem kraju samo nemški napis, kakor da bi le Nemcem bilo dovoljeno, voziti se. Gotovo se slovenskega denarja ne bodo branili. Zato želimo, da se to v kratkem preuredi; ravno tako

upamo, da bomo pri poštenem uradu zagledali napis: c. kr. pošta v Šmihelu. Čemu v slovenskih krajih toliko nepotrebnih nemških napisov? Ustreglo se bi tudi prebivalcem v Šmihelu, ko bi poštni voz peljal k dopoldanskemu vlaku ob $\frac{3}{4}$ 9. uri, ker bi potem mogli prejeti časopise že dopoldne, ne pa še le ob 2. uri popoldne, kakor sedaj.

Škocijan na Koroškem. Na Kuri stojim in moj pogled šviga po rodovitnem škocijanskem polju, katero sedaj pokriva bela odeja; zraven pa premišlujem, kaj bi bilo zopet novega za bralce «Našega Doma», katerega tukaj prav veseli prebiramo. Tedaj na dan z novicami! Naš spoštovani nadučitelj gospod Lesjak, ki že čez 50 let opravlja marljivo dolžnosti svojega imenitnega stanu, je obhajal dne 21. decembra svoje godovanje. Pri tej priliki je pridnemu gospodu naš mladeniški mogočni pevski zbor napravil lepo podoknico in mu pokazal v imenu škocijanskih faranov spoštovanje in ljubezen, katero zasluži po vsej pravici. Težko nam bode, ko se enkrat poslovimo od nas. — Naši mladeniči — pevci se postavljajo. Nastopili so tudi že v cerkvi. Kako lepo so se razlegali njihovi glasovi na sveto noč pri polnočnici po mogočni škocijanski cerkvi in kako ubrano so popevali na sveti dan v podružnični cerkvi sv. Marka! Ljudstvo jih je veselo in ponosno smeje biti na svoje vspehe. Dne 26. januarja jih slišimo zopet pri zborovanju naše Ciril in Metodove podružnice. Slišali bodemo tedaj zopet lepe govore, in priredila se nam bode kratkočasna gledališčna igra. Obeta se nam toraj, da bode 26. januar za nas veseli dan. Pridite tedaj od blizu in od daleč; ne bode vam žal. — V velikem številu je naše ljudstvo kvaterni teden opravilo pri nas sveto adventno spoved; tudi iz sosednih far jih je prišlo dosti. Posebno pa mora pametnega človeka veseliti, da je naša mladina, fantje in dekleta, v velikem številu pristopila k mizi Gospodovi. Prosim moramo Boga, da si ohrani naša mladina prelepo rožo verskega prepričanja in prave nedolžne poštenosti. Srečni bodo enkrat kot gospodarji in gospodinje in ostal jim bode vesel spomin na mladostna leta. Z božjo pomočjo toraj na delo za našo ljubo slovensko mladino.

Natakarica se je obesila. V Guštaju na Koroškem se je obesila Telcerjeva natakarica. Vzrok je bila baje nesrečna ljubezen. Obesila se je v dimniku. Ravno tedaj so ometali dimnik. Neki mož jo je zapazil, ko je še mahala z rokami okoli sebe, a se je tako prestrašil, da je strahu padel na tla. Potem je pa hitel klicat gospodinjo, namesto da bi prerezal vrv in tako rešil nesrečnico.

Dragocena stelja. Neka žena na Metlovi na Koroškem je nastlala svinjam — desetakov. Seveda je to storila nehoté, nevedé in nerada. Imela je namreč v neki cunji zavite 4 desetake. Cunjja je po naključji prišla med smetje in tako

pod svinje. Ko je pogrešila denar, so preiskali vse, a zastonj; tu pa je spomnil nekdo, naj gredo pogledat v hlev k svinjam; in res: svinje so ravno grizle desetake in jih trgale na male kosce. Vendar pa je le od enega nekaj manjkalo, tako, da je dobila žena v Celovcu vse zopet nazaj.

Dobrlaves na Koroškem. Bodi nam tudi iz naše fare dragi »Naš Dom« pristréno pozdravljen. Prav čvrsto stopaš na noge Štajercu, ki žalibog ima tudi pri nas precej prijateljev. Toda počasi ga spoznavamo, kakšni ptiček da je ta hinavska golazen. — Tisto noč po sv. Štefanu je nastal v neki dobrloveški gostilni prepir med domačini in delavci pri novi železnici. Umorili so samostanskega majerja. Kakor pravijo, je vzrok neka natarica. — Tudi tukaj smo si napravili moški pevski zbor, ki je o Božiču v cerkvi že prav lepo popeval. Prihodnjič več!

* * *

Letošnja zima. Od raznih strani prihajajo vesti o prijetni zimi. Po mnogih krajih poganjajo cvetice na dan. Vreme imamo po slovenskih krajih kar najkrasnejše. Nebo je vedno vedro; po dnevu solnce toplo greje, kakor spomladi, pa tudi jasne noči niso mrzle. Iz Hrvatskega se poroča, da je okoli Zagreba vse zeleno. V Djakovu je pa bila, kakor poročajo hrvaški listi, te dni celo toča. Zima na Ruskem je bila, kakoršne Rusija se ni doživela. V Kiewu je 6 stopinj toplote, Dnjepar je pa brez ledu. Kostanji poganjajo in trava zeleni. V Varšavi je 7 stopinj preko ničle. Na Japonskem in v Koreji pa imajo močno slano in iz Šangaja se poroča, da je široka reka Wasun zmrznila, kar se doslej še ni dogodilo. Iz Španije se je pa poročalo, da so imeli snežne zamete. To je, kakor bi se bil svet obrnil: Na severu gorko, na jugu pa mraz!

S koncem sveta zopet ne bo — nič. Predkratkim je prišla novica iz Kalifornije, da so tamkaj izračunali, da bo kmalu konec sveta. Konec svetu pa bo naredila zvezda Grombridge. Ta zvezda se premika v siloviti hitrosti — 240 kilometrov preleti v sekundi — naravnost proti naši zemlji. Kaj pa bo sedaj? Nič, mi lahko mirno dalje spimo. Bržčas bode si ta zvezda še premislila, kakor se je že mnogokrat ob takih prerokovanjih zgodilo, in se namesto v našo zemljo zaleti kam drugam. Pa tudi če res leti naravnost proti nam, nam ni treba imeti strahu. Zvezda je namreč oddaljena od nas 226 bilijonov kilometrov. Ako bi zvezda na leto tudi 10 milijard kilometrov se pomaknila proti naši zemlji, potrebovala bi vendar 22.500 let, da bi butila v našo zemljo. Po tem računu pade zvezda Grombridge še le 4. jan. 24.402 na našo zemljo. Mi še torej lahko mirno živimo naprej.

Z dinamitom se je usmrtil dne 10. t. m. rudar Mat. Pečjak v bližini Ljubna na Zgornjem Štajerskem. Strahovit je bil učinek. Glavo in prsa mu je razneslo na drobne kosce.

Žganje umorilo 9 letnega dečka. V Renčah na Goriškem so našli na tleh mrtvega nekega 9-letnega dečka, ker se je bil napil žganja, ko je bil slučajno brez nadzorstva.

Kako more človek postati milijonar?

Casnik »Pearsons Magazin« se je obrnil do ameriških milijonarjev z vprašanjem, kako more človek obogateti. Colis P. Huttington, ki ima v žepu 200 mil. dolarjev, je odgovoril: »V času, določeno za delo, govori le to, kar je neobhodno potrebno in na dan delaj gotovo število ur, o svojih načrtih z nikomur ne govori ali to stori, kar misliš, da je najboljšo.« — New Yorkski milijonar Rossel Sedge, ki ima 330 mil. dolarjev, je odgovoril: »Mlad človek ne sme nikoli obupati in mora biti priden, štedljiv in čednost.« — D. O. Mills svetuje: »Skrbi za zdravje, 8 ur spavaj, 12 ur delaj in kratkočasi se tako, da to zdravju ne škoduje. Od vsakih zasluženih 10 dolarjev zahrani 1 dolar, ali pametno!« — John Wanenoker svetuje: »Vsako delo izvrši vestno, odločno in do kraja. Bodi častizeljen in pameten!«

Umoril soprogo in sebe. Iz Saint-Etienne poročajo: Slaščičar Tantale je vstrelil vsled ljubosumnosti svojo soprogo, potem je porinil truplo v zakurjeno peč, kjer so ljudje našli le še posamezne ogorke. Tantale je na to usmrtil tudi samega sebe.

Konji za Južno Afriko. Kakor znano, so Angleži že na tisoče konj izvozili z Ogerskega v Južno Afriko za vojsko proti Burom. V Zagrebu je tvrdka Filip Deutsch zgradila 10 ogromnih staj, koder more biti pod streho 2050 konj in do 50 vagonov sena, zobi in slame. Vsak dan prihaja do 200 konj s posebnim vlakom, največ iz Rusije in Poljske. V Zagrebu se konji odpočijejo in nato jih odpravijo na Reko in parobrode približno 800 vsak teden. To kaže, da Angleži ne bodo še tako hitro pokadili Burov!

Strahovit zločin na vlakcu. Iz Harkova na Ruskem se poroča: V nekem nočnem vlakcu Katarinske železnice vozil se je blagajniški uradnik, ki je imel pri sebi 30.000 rubljev. Na neki postaji stopil je na železniški stroj k znanemu mu vlakovodju, od tedaj pa je mladi blagajniški uradnik zginil. V železniškem stroju so sedaj dobili koške človeške pete. Mašinist in kuriilec sta uradnika pobila in ga, ko sta ga oropala, vrgla v goreči železniški stroj.

Mladeniško gibanje.

Predragi mladeniči! Poglejte no danes malo na prvo stran majhnega, a hrabrega »Našega Doma!« V 10.000 izvodih pohiti danes med slovensko ljudstvo. Pripovedoval bo tudi o Vaši slavi,

kajti ravno Vam gre velika zasluga na njegovem lepem napredku. Čast in slava Vam, ljubi prijatelji! Mi uredniki se zelo veselimo tega skoraj nepričakovanega dogodka, a v veselju pa ne pozabimo na Vašo mladeniško stvar. Zdaj premisljujemo, ali bi ne kazalo, da ustanovimo zvezo krščanskih mladeničev za Spodnji Štajer. Zdaj bi poskusili najprej na Spod. Štajerskem, potem pa bi šli tudi na slovensko Koroško. Kaj pravite Vi o tem? Pišite nam in sporočite svoje mnenje! Brez Vaših nasvetov ne storimo ničesar! Treba bo tudi skupnega predposvetovanja. Ali Vas nam skličemo v Maribor skupaj, ali pa naj priredimo taka posvetovanja v Mariboru, Ptuj, Ljutomeru, Celju in drugih osrednjih krajih? V zadnjem slučaju bi poslali enega Vaših prijateljev, da Vas obiše in razlaga naše namene. Zdaj pa Vi povejte svoje misli o tej reči! Ustanovno zborovanje, velikansko in sijajno, pa naredimo seveda skupno na enem mestu, rečimo v Mariboru!

Z mladeniški pozdravi uredniki

„Našega Doma“.

Slavnost „mladeniške zveze“ bralnega društva pri Sv. Jurju ob Ščavnici se je izvršila nad vse dobro. Predstave naravne in dobro pogojene, petje in tamburanje nežno in vendar mogočno; slavnostni govor je z gorečo besedo vnmel poslušalce, može in zlasti mladeniče, žene in dekleta, naj bodo verni Slovenci, vdani Bogu in domovini. Zato ni čuda, da se je občinstvo trlo ne le po hodnikih, ampak še zunaj krog šole. Posebno navdušenje so vzbudili razni gostje: mladeniči od Sv. Benedikta, Sv. Križa, celo zastopnik od Sv. Ane na Krembergu, Gornje Radgone itd., ter došli navdušeni pozdravi iz Jarenine (dva), od Sv. Barbare v Slov. gor., in pa od onih strašnih »Taboritov«, zarotnikov proti življenju ljubega »Štajerca« — od Sv. Jurja pod Taborom. Vsem hvala iskrena za obisk, oziroma za pozdrave. Ogenj pa, ki se je tokrat vnel v toliko srcih, naj plamti dalje, naj se podžiga z naprej v resnem delu in tuptam tudi pri enakih slavnostih: in kmalu bo Sv. Jurij stal pred svetom kot Bogu in domovini zvest vitez, ne pa več kot begun iz vrst kršč. slov. ljudstva.

Naprej zastava Slave,
Naprej mladenči vsi!
Za blagor očetnjave
Naj srce nam gori!

Isto zdravilo ni za vsakega.

Prevel iz medjim. narečja F. S.

V nekem mestecu dobi nekoč kovačev sin, močen človek kakor gora, navadno mrzlico četrtič, t. j. tako, ki se vsak četrti dan ob ravno isti uri ponavlja, da bi človek skoro mogel reči: tako pri minuti niti solnce ne more izhajati in zahajati, kakor ta mrzlica ob minuti prihaja. —

Naš kovač je torej dobil tako mrzlico in je začel vsled tega svoje delo zanemarjati, ker vsakokrat, ko se ga je mrzlica lotila, na delo ni bilo misliti, — moral se je vleči.

Mojster pozove doktorja k svojemu sinu, da bi mu odpravil mrzlico. Sin je bil namreč dober delavec, a ta nesrečna bolezen ga je redno vsak četrti dan ovirala v delu. Doktor, ki ga je oče pozval k sinu, in ki ni ravno smodnika znašel, t. j. ni bil eden izmed najučenejših, pride torej k boleniku ter mu napiše zdravilo. Sin izpije zdravilo, ali četrti dan ga mrzlica zopet tresse, kakor bi doktorja in zdravila še ne videl ne.

Doktor mu zopeš napiše, a sedaj močnejše zdravilo. Vkljub temu se mrzlica četrti dan zopet ponovi, kakor bi doktorjev in zdravila še na svetu ne bilo. Sedaj zbere doktor vso svojo učenost in napiše, kakor je najbolje vedel in znal. Kakor navzlic vsemu temu je mrzlica kovača četrti dan tako tresla, kakor bi bilo zdravilo, ki ga je jemal, za mrzlico, ne pa proti mrzlici.

Po tolikem brezvspešnem zdravljenju se kovač razsrdi. Do sedaj se je, da bi prej ozdravel, postil in pil same juhe, sedaj pa poprosi gospodinjo, da bi mu naredila kaj takega, kar on prav rad je, na primer surovo zelje iz kadi vzeto in štiri trdo kuhana jajca gor narezana.

»Kajti če niti post niti zdravilo nič ne hasni, ter mrzlica neče prenehati, se hočem vsaj še enkrat onih jedi do sitega najesti, katere mi najbolje ugajajo — naj že bode iz tega, kar že hoče«, pravi gospodinji. Ta mu je itak že svetovala, naj le je in pije, kakor delajo drugi mrzlični ljudje, in mrzlica bode že sama od sebe prešla. Rada mu torej ustreže. Nameče polno skledo kislega zelja — žoltega kakor zlato — skuha trdo štiri jajca, zreže je in pomeže lepo po zelju in polije vse skupaj z laškim oljem — hotela je z tikvinim, pa ga ni bilo ravno pri rokah, nese v sobo in položi na lépo pogrnjeno mizo.

Dečku so kar oči veselja žarele, ko je videl svojo že od nekdanj najljubšo jed na mizi. Prisede torej in začne ometati, kakor za štiri mlatiče. Zelje in jajca so ginila, vedno manj in manj jih je bilo, dokler si slednjič naš kovačič zadovoljno ne odahne: »Hvala Bogu, zdaj bo pa dobro!« — In skleda je bila prazna, kakor občinske blagajne.

Ravno drugi dan bi morala priti spet mrzlica — bil je četrti dan od zadnje. Sinček vstane in gre na delo, dokler bi ga prijela mrzlica. Določena ura je tu — je že prešla — mrzlice ni, dve, tri, štiri ure so potekle, ali mrzlice še ni — kovač dela za tri, — pride večer — a mrzlice ni in je ni. — Ta dan je izostala!

Nekoliko dni zatem pride doktor ter vpraša, kako je z mrzlico. Kovač pravi, da se je naposled, ko nobeno zdravilo ni hotelo pomagati, razjezil,

ter nalašč pojedel polno skledo surovega kislega zelja in štiri trdo kuhana jajca, na kar je mrzlica prešla.

Doktor se sicer nekoliko začudi, a kar je res, je res, — mrzlica je vsled tega zelja in teh jajec prenehala, torej je to pomagalo. Potegne iz žepa svojo knjižico in si zapiše: Zdravilo proti mrzlici. Skleda sirovega kislega zelja in štiri trdo kuhana jajca.

Dva tedna zatem pride krojač Detelja k istemu doktorju in ga prosi, da bi prišel k njegovemu otroku, ker ima mrzlico. Doktor pride in takoj zaukaže, naj le otrok poje jedno polno skledo sirovega kislega zelja in štiri trdo kuhana jajca, ker je to najgotoveje zdravilo proti mrzlici, in ker nobeno drugo niti iz lekarne ne odpravi mrzlice tako hitro in gotovo. On sam se je o tem pri zdravljenju mrzlice za gotovo prepričal.

Gospodinja takoj prinese iz pivnice skledo zelja iz kadi vzetega, nareže navrh štiri trdo kuhana jajca, polije z oljem in da otroku, kar ta zopet vse do kraja in dna poje, da je bila skleda prazna kakor Gorčeva klet na spomlad, ko je že vse vino prodal in do zadnje kapljice popil.

Po noči pa otroku zmiraj huje in huje prihaja — strašno ga trebuh in glava boli — neizmerno žeja — začne blesti in siromaški krojaček zjutraj, ko je ravno izhajalo solnce, — izdahne svojo nedolžno dušico.

Drugi dan pride doktor svojega bolnika pogledat — ali najde ga na žalost — mrtvega!

Najprej se seveda začudi — potem premislija — ter naposled izvleče svojo knjižico iz žepa in pripíše k oni prvi opazki: To zdravilo je le za kovače, a krojači od tega umirajo. — — —

Moram pa pripomniti, da to ni bil noben današnji doktor, ker se je to zgodilo pred par stoletji, če se je sploh kedaj zgodilo.

Listnica uredništva.

Bezina pri Konjicah: Hvala za priznanje in pozdrav! Tudi v našem uredništvu Vas vsi lepo pozdravljamo! Sv. Peter in Pavel pri Ptuj, Rosalija: Hvala lepa za gospe voščila! — G. I. Čuš v Dornavi: Srčna hvala za Vaše prijazno pojasnilo! Pozdravljeni! — Mnogim dopisnikom: Ni bilo več prostora. Hvala! Kar ne bo zastarelo, prihodnjič.

Listnica upravnštva.

Vse naše cenjene naročnike prosimo potrpljenja, ako se jim je pošiljanje zakasnilo, ker imamo več tisoč novih naročnikov. Kdor bi ene ali druge številke ne sprejel, naj reklamira na upravnštvo. Reklamacije (listek, na katerem naročnik napiše svoj naslov in katere številke ni sprejel, položi v kuvert), se pošljejo v odprtem pismu brez znamke.

Jozefa Košar,

cvetličarica pri Mali Nedelji,
priporoča umetne vence in šopke po najnižji ceni
za cerkve, gostije itd. 1 3—